

اقتصاد بین‌الملل

سال سخت اقتصادی ژرمن‌ها

باتوجه به تورم و نرخ بالای بهره و فشار آنها بر صنعت، اقتصاد آلمان پس از انقباض در سه ماهه پایانی سال

۲۰۲۳، سال سختی پیش‌رو دارد. «Destatis»، اداره آمار فدرال آلمان اعلام کرده اقتصاد این کشور در بازه اکتبر تا دسامبر پارسال با کاهش ۰٫۳ درصدی تولید ناخالص داخلی، در رکود فرو رفته است. به گزارش «ایران اقتصادی»، هرچند تورم این کشور در ماه ژانویه به ۳٫۱ درصد کاهش یافته، اما همچنان از نرخ هدف دو درصدی (دولت این کشور) بیشتر است. افزایش قیمت مصرف‌کننده در ماه‌های گذشته منجر به رشد نرخ بهره شده که مشکلاتی را در بخش‌های تولید و املاک آشکار کرده است.

بنا بر اعلام مؤسسه مشورتی Alvarez & Marsal، حدود ۱۵ درصد شرکت‌های آلمانی در مضیقه هستند که این رقم بالاترین میزان در اروپا به‌شمار می‌رود. برایان مانگوییرو، مدیر دارایی در بانک بارننگ بریتانیا، به بلومبرگ گفته، آلمان واقعاً با مشکل مواجه است... همه اقتصادهای تولیدی بزرگ با کندی مواجهند اما در آلمان، این معضل با هزینه‌های بالای انرژی همراه شده است. بخش خودرو هم در رقابت با چین چالش‌هایی دارد.

بررسی‌های اولیه برای سال ۲۰۲۳ نشان می‌دهد که امید چندانی به پایان یافتن چالش‌های اقتصادی در آینده قابل‌نزدیک وجود ندارد. طبق گزارش فارس، شاخص پریشانی اروپا هم نشان می‌دهد پریشان‌ترین بازار اروپا آلمان است... چشم‌انداز اقتصادی این کشور همچنان تیره و تار است. تحلیلگران می‌گویند مشکلات بخش املاک و مستغلات و عدم رشد اقتصادی احتمالاً مشکلاتی برای بانک‌های آلمانی ایجاد خواهد کرد. براساس گزارش اخیر بانک مرکزی این کشور، یک سوم وام‌های تجاری املاک و مستغلات با هزینه‌های استقراض بالاتری طی ۳ سال مواجه هستند که می‌تواند منجر به نکول اعتبار و کاهش ارزش آنها شود. از این رو، بسیاری از بازیگران بازار به دنبال کاهش نرخ بهره هستند.

انرژی

تولید نیروگاه‌های بادی در اروپا از گازسوزها جلو زد

تولید نیروی بادی در اروپا برای نخستین بار در سال میلادی گذشته، از نیروگاه‌های گازسوز جلو زد و انتشار کربن این منطقه را کاهش داد. به گزارش «ایران اقتصادی»، اروپا، تولید برق تجدیدپذیر خود را در

راستای تلاش‌ها برای حذف وابستگی به واردات انرژی از روسیه و کمک به دستیابی به هدف اقلیمی خود که صفر کردن انتشار کربن تا سال ۲۰۵۰ است، افزایش می‌دهد. داده‌های اندیشکده امبر (Ember) نشان داد تولید برق با استفاده از سوخت فسیلی در اروپا، در سال ۲۰۲۳، به میزان ۱۹ درصد کاهش یافت و در این راستا، تولید برق با استفاده از گاز ۱۵ درصد و تولید برق زغال‌سوز ۲۶ درصد کاهش یافت. همزمان، داده‌ها نشان می‌دهند که برق بادی، ۱۳ درصد رشد کرد و ۱۸ درصد از کل سبد برق اروپا به حساب آمد. دیو جونز، مدیر بخش جهانی اندیشکده اقلیمی امبر در مصاحبه‌ای گفت: اروپا در مسیر حذف تدریجی زغال‌سنگ است و ما اکنون چهار سال متوالی کاهش تولید گاز داشته‌ایم که معتقدیم ادامه پیدا خواهد کرد. این گزارش نشان داد کاهش تولید برق با استفاده از سوخت‌های فسیلی و افزایش تولید با استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و هسته‌ای، منجر به کاهش ۱۹ درصدی انتشار کربن صنعت برق شد. طبق این داده‌ها، نیروگاه‌های گازسوز، تقریباً ۱۷ درصد از برق اروپا را در سال ۲۰۲۳ تأمین کردند و در مقابل، نیروگاه‌های زغال‌سوز، اندکی بیش از ۱۲ درصد را تأمین کردند. نیروی هسته‌ای با سهم حدود ۲۳ درصدی، بزرگ‌ترین منبع تولید برق در سال میلادی گذشته بود، در حالی که سهم انرژی خورشیدی ۹ درصد بود. به‌طور کلی، سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در تولید برق، به‌رکورد ۴۴ درصد در سال ۲۰۲۳ رسید.

طبق گزارش ایسا از رویترز، داده‌ها نشان می‌دهد تقاضا برای برق در سال ۲۰۲۳، به دلیل کاهش مصرف صنعتی و در بویحوه دمای گرم‌تر هوا، ۳٫۴ درصد کاهش یافته است، اما جونز گفت انتظار می‌رود این میزان در سال میلادی جاری افزایش یابد زیرا محصولات بیشتری مانند وسایل گرمایشی و وسایل نقلیه، با برق کاری کنند.

صادرات

روسیه مجوز صادرات آل‌ان‌جی به آلمان را تمدید کرد

دولت روسیه مجوز کارخانه «ایمال‌ان‌جی» برای عرضه گاز طبیعی مایع (ال‌ان‌جی) به شرکت واردکننده SEEF آلمان را تا ۳۱ دسامبر سال ۲۰۲۴ میلادی تمدید کرد. به

گزارش «ایران اقتصادی»، شرکت SEEF با تأمین انرژی برای اروپا، واحد آلمانی سابق شرکت گازپروم روسیه است که در پی آغاز جنگ کرم‌لین در اوکراین، توسط دولت آلمان در سال ۲۰۲۲ با محدودیت‌های جدی مواجه شد. دولت روسیه معافیت ویژه‌ای را برای این شرکت تعیین کرد تا فروش آل‌ان‌جی به آن را تا پایان سال ۲۰۲۴ مجاز کند. طبق گزارش ایسا از رویترز، تصمیم برای تمدید مجوز در حالی منتشر شد که شرکت نواتک به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده گاز طبیعی مایع روسیه، با تحریم‌ها و تأخیر در پروژه جدید «آرکتیک‌ال‌ان‌جی ۲» خودرویہ رواست.

غذایی کشور بوده و جلوی ارزبری واردات این محصولات را بگیرد. حتی با توجه به این میزان تولید می‌توانیم مازاد محصولات دیم را به سایر کشورهای همسایه صادر کرده و از این طریق ارزآوری مناسبی برای کشورمان به ارمغان آوریم.

برای تحقق این امر وزارت جهاد کشاورزی باید مقوله به‌زراعی و به‌نزادی (اصلاح بذور و ارقام محصولات کشاورزی) را در دستور کار خود قرار دهد چون در وضعیت فعلی در زمینه بذر به واردات وابسته هستیم که این امر ریشه در کم‌کاری و اهمال مسئولین سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی دارد.

- ظرفیت بالقوه کشت دیم در تولید گندم چقدر است؟

در حال حاضر عملکرد بالفعل محصول زراعی گندم حدود یک پنجم متوسط عملکرد بالقوه آن است. لذا با لحاظ کردن فرصت‌های توسعه سطح زیر کشت و ارتقای عملکرد در واحد سطح، ظرفیت بالقوه کشاورزی دیم در ایران با سرانه مصرف فعلی کفاف تأمین گندم ۲۸۴ میلیون نفر را خواهد داد. شایان ذکر است در محاسبه ظرفیت بالقوه تولید گندم در کشت دیم، سهم این محصول در شرایط بالقوه برابر با سهم آن در شرایط بالفعل فرض شد، به عبارت دیگر در کنار تولید سایر محصولات زراعی دیم، می‌توان تولید گندم دیم را به این میزان افزایش داد. ذکر این نکته نیز ضروری است که عملکردهای لحاظ شده در محاسبات این پروژه، عملکردهای بالقوه فعلی (دست‌یافتنی) است نه عملکردهای آرمانی، چرا که با اتکا به روش‌های به‌نژادی بدون شک می‌توان ارقامی تولید کرد که میزان عملکرد آنها بالاتر از عملکردهای بالقوه فعلی باشد.

- هم‌اکنون کشت محصولات دیم در کشورمان با چه مشکلاتی روبه‌روست؟

یکی از اساسی‌ترین ضعف‌های کشاورزی دیم کشور، پایین بودن عملکرد محصولات زراعی می‌باشد، به عنوان مثال عملکرد گندم دیم کشور به‌طور متوسط در اکثر سال‌ها پایین‌تر از ۱۰۰۰ کیلوگرم در هکتار بوده است، در صورتی که پتانسیل ارقام مورد کشت خیلی بالاتر از این عملکرد مزرعه‌ای (۱۰۰۰ کیلوگرم) می‌باشد، بنابراین توجه بر بهبود عملکرد مزرعه‌ای ارقام دیم می‌تواند توان تولیدی دیم کشور را به‌طور چشمگیری افزایش دهد.

از طرف دیگر نباید از نقش سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی نیز غافل ماند، این سازمان با وجود آنکه بیشترین بودجه تحقیقاتی کشور را می‌گیرد، ولی در عمل صرفاً به تولید مقاله و کتاب بسنده کرده و در زمینه ترویج و آموزش کشاورزان کار خاصی انجام نمی‌دهد. بدون شک این سازمان عریض و طویل باید تغییرات ساختاری اساسی در خود ببیند تا شاهد آن باشیم که تولید محصولات کشاورزی در هکتار با افزایش روبه‌رو بوده و شاهد خودکفایی در بسیاری از محصولات کشاورزی باشیم.

- توسعه عملیات آبخیزداری و آبخوانداری چه کمکی می‌توانست به این امر کند؟

هم‌اکنون تنها ۳۰ درصد از آب‌های ناشی از بارندگی در کشورمان به زیر زمین انتقال داده می‌شوند، این در حالی است که می‌توانیم با بهره‌گیری از آبخیزداری، مانند سایر کشورهای جهان از مزایای آن برای توسعه تولید محصولات کشاورزی بهره ببریم. طبیعتاً وقتی آب به دل سفره‌های زیرزمینی انتقال داده شود، شاهد آن هستیم که از میزان فرسایش خاک در اراضی کشاورزی جلوگیری شده و در فصول گرم نیز آب کافی برای تولید محصولات کشاورزی خواهیم داشت.

عکس: ایسا

در گفت‌وگوی «ایران اقتصادی» با کارشناس امنیت غذایی مطرح شد

خودکفایی در تولید محصولات کشاورزی با توسعه کشت دیم

گفت‌وگو

زینب صفری

روزنامه نگار

امنیت غذایی از اساسی‌ترین پایه‌های امنیت ملی هر کشور محسوب می‌شود. اتخاذ تدابیر متناسب با جغرافیای طبیعی و سیاسی در راستای دسترسی فیزیکی و اقتصادی همه‌آحاد مردم به غذای کافی و سالم، زیرساخت لازم و ضروری برای پیشرفت کشور است. با تقاضای غذایی روزافزون جامعه در شرایط رشد و محدودیت در منابع آب تجدیدپذیر و متعاقباً محدودیت در توسعه اراضی فاریاب، کشت دیم به مراتب نقش مهم‌تری در آینده ایفا خواهد کرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد کشت دیم کشور به‌طور بالقوه به‌تنهایی و فارغ از ظرفیت کشاورزی آبی-توان تأمین خودکفایی در غذاهای اساسی کشور بویژه گندم را دارد.

به‌طور کلی تولید محصولات کشاورزی متکی بر دوروش کشت دیم و کشت آبی است. کشت آبی به سیستمی اطلاق می‌شود که فرایند در راستای دسترسی فیزیکی و اقتصادی همه‌آحاد مردم به غذای کافی و سالم، زیرساخت لازم و ضروری برای پیشرفت کشور است. با تقاضای غذایی روزافزون جامعه در شرایط رشد و محدودیت در منابع آب تجدیدپذیر و متعاقباً محدودیت در توسعه اراضی فاریاب، کشت دیم به مراتب نقش مهم‌تری در آینده ایفا خواهد کرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد کشت دیم کشور به‌طور بالقوه به‌تنهایی و فارغ از ظرفیت کشاورزی آبی-توان تأمین خودکفایی در غذاهای اساسی کشور بویژه گندم را دارد.

به‌طور کلی تولید محصولات کشاورزی متکی بر دوروش کشت دیم و کشت آبی است. کشت آبی به سیستمی اطلاق می‌شود که فرایند در راستای دسترسی فیزیکی و اقتصادی همه‌آحاد مردم به غذای کافی و سالم، زیرساخت لازم و ضروری برای پیشرفت کشور است. با تقاضای غذایی روزافزون جامعه در شرایط رشد و محدودیت در منابع آب تجدیدپذیر و متعاقباً محدودیت در توسعه اراضی فاریاب، کشت دیم به مراتب نقش مهم‌تری در آینده ایفا خواهد کرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد کشت دیم کشور به‌طور بالقوه به‌تنهایی و فارغ از ظرفیت کشاورزی آبی-توان تأمین خودکفایی در غذاهای اساسی کشور بویژه گندم را دارد.

آمارها گویای آن

است که حدود

۲۱ میلیون هکتار

اراضی قابل

استفاده دیم در

کشور داریم که با

استفاده از آبیاری

تکمیلی می‌توانیم

میزان تولید

دیم در کشور

در پنج محصول

گندم، جو، کلزا،

نخود و عدس را

به بیش از ۶۸

میلیون تن در

سال برسانیم که

این امر می‌تواند

خودکفایی

بسیاری از این

محصولات را رقم

بزند

یا تا حدود زیادی از میزان وابستگی کاسته می‌شود.

با این حال آن‌طور که پیداست،

کشورمان همچنان نتوانسته در تولید

این محصولات به خودکفایی برسد،

هرچند که در آستانه خودکفایی

گندم هستیم، ولی نمی‌توان از ارزبری

گسترده واردات هفت محصول دیگر

کشاورزی که از آنها به‌عنوان محصولات

اساسی و استراتژیک کشاورزی یاد

می‌شود، غافل ماند.

کشورمان با روی آوردن به خاک‌ورزی

حفاظتی و توسعه کشت دیم

می‌توانست تا حدود زیادی در تولید

جو، گندم و برخی دانه‌های روغنی

خودکفا شود، ولی مسئولان امر

همچنان نتوانسته‌اند آن‌طور که باید از

این ظرفیت بزرگ اراضی دیم کشاورزی

بهره ببرند.

بنابراین می‌توان گفت با توجه به

شرایط اقلیمی ایران، تولید دیم برای

کشور ناگزیر است، با این حال به دلیل

نیود قانون در این زمینه، هیچ متولی

خاصی برای بهبود وضعیت تولید دیم

در کشور وجود ندارد. حدود ۷۰ درصد

از منابع آبی ما، آب سبز و مناسب

تولید دیم است.

- ظرفیت تولید محصولات دیم در کشورمان چقدر است؟

آمارها گویای آن است که حدود ۲۱ میلیون هکتار اراضی قابل استفاده دیم در کشور داریم که با استفاده از آبیاری تکمیلی می‌توانیم میزان تولید دیم در کشور در پنج محصول گندم، جو، کلزا، نخود و عدس را به بیش از ۶۸ میلیون تن در سال برسانیم که این امر می‌تواند خودکفایی بسیاری از این محصولات را رقم بزند.

این امر طبیعتاً می‌تواند ضامن امنیت

صاحب‌نظران و کارشناسان سیاسی و نظامی پیش‌بینی می‌کنند که در سال‌های آینده ابزار رقابت‌های

جهانی برای تسلط بر دیگران تنها

به توسعه تسلیحات نظامی محدود

نمی‌شود، بلکه غذا نیز به عنوان یک

ابزار راهبردی در تغییر نظام‌های

سیاسی و خطوط جغرافیایی کشورها

و فشار و تسلط بر ملت‌ها نقش

مهمی ایفا خواهد نمود. نمونه برخی

از این فشارها و تحریم‌ها را در تاریخ

می‌توان یافت، حتی یکی از بزرگ‌ترین

فاجعه‌های غذایی جهان در کشور

ایران اتفاق افتاده است.

علاوه بر این موضوعات، نیاز به افزایش

جمعیت کشور و تغییر سیاست‌های

جمعیتی در راستای افزایش آن، به

عنوان یک نیاز ایدئولوژیک و راهبردی،

ضرورت توجه ویژه به کشاورزی را

صد چندان می‌کند، علاوه بر آن کشور

ایران به عنوان یک کشور محوری در

جبهه مقاومت بایستی بتواند نیازهای

علمی، تحقیقاتی و نهادهای کشاورزی

کشورهای هم‌پیمان خود را نیز تأمین

نماید تا زمینه استقلال آنها از بیگانگان

فراهم گردد بنابراین پر واضح است که

باید به سمت توسعه کشت محصولات

کشاورزی از طریق دیم یا آب باران

حرکت کرد تا بتوانیم امنیت غذایی

کشور را تأمین کنیم.

- آیا با توسعه کشت دیم می‌توانیم به خودکفایی در بسیاری از محصولات کشاورزی ناائل شویم؟

طبق برنامه‌های ۱۰ ساله، کشورمان باید در هشت محصول کشاورزی از سال ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۴ به خودکفایی می‌رسید

- کشت دیم در وضعیت فعلی کشاورزی ایران می‌تواند چه نقشی ایفا کند؟

کشاورزی از جهات مختلف برای یک

کشور و جمعیت آن دارای اهمیت

است کشاورزی در کشور ما بنا به

دلایل مختلف اهمیت دوچندانی

دارد که از جمله می‌توان به اهمیت

در اشتغالزایی و اقتصاد اشاره کرد.

در کشور ما به دلیل ساختار جمعیتی

متفاوت با خیلی از کشورهای دیگر و

همچنین ماهیت ایدئولوژیک نظام

جمهوری اسلامی، کشاورزی دارای

اهمیت فوق‌العاده‌ای از نظر فرهنگی

و سیاسی نیز می‌باشد. شاخص‌ترین

اهمیت کشاورزی در تأمین امنیت

غذایی جمعیت کشور می‌باشد.

کشاورزی به عنوان تنها منبع تأمین

غذای جمعیت جهان محسوب

می‌شود، با توجه به روند رو به افزایش

جمعیت جهان و وجود برخی مشکلات

و محدودیت‌ها در صنعت کشاورزی

دنیا و همچنین عدم تعادل در

عدالت غذایی جمعیت جهان، برخی

